

DE DROOM

Colofon

ISBN: 978 90 8954 948 8

1e druk 2017

© 2017, Esther Bonse

Exemplaren zijn te bestellen via de boekhandel
of rechtstreeks bij de uitgeverij:

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving omslag en binnenwerk: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

DE DROOM

Esther Bonse

In ieder van ons leeft een droom.
Het zielsverlangen om met de ander te versmelten.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	9
Hoofdstuk 1	13
Hoofdstuk 2	31
Hoofdstuk 3	38
Hoofdstuk 4	46
Hoofdstuk 5	67
Hoofdstuk 6	77
Hoofdstuk 7	91
Hoofdstuk 8	96
Slotwoord	99

VOORWOORD

Voor mij is het van jongs af aan natuurlijk geweest om op een intuïtieve manier naar de wereld te kijken. In mijn herinnering en in de herinnering van mijn familie, van kennissen en vrienden was ik als kind opmerkelijk stil. Ik heb een gelukkige kindertijd gehad, maar ik herinner me dat ik me soms opgesloten voelde in mijzelf. In de aanwezigheid van anderen zat ik wat ongemakkelijk in mijn cocon, in hardnekkig gevecht met de woorden die bleven steken in mijn keel.

Nog voor ik me kan herinneren, moet ik geleerd hebben mijn ervaringen en gedachten voor mijzelf te houden, omdat ik ook de confrontaties gevoeld moet hebben met het onbegrip van anderen, voor mijn belevingswereld. Deel van mijn strijd met woorden was mijn als jong kind nog beperkte vocabulaire. Ik heb regelmatig de onmogelijkheid gevoeld om, als ik al mijn ervaringen had willen delen, daarvoor de juiste woorden te vinden.

Wat waren dan mijn ervaringen? Wat was mijn belevingswereld? Daarvan herinner ik me weinig specifiek. Het moet een stroom geweest zijn van gevoelens, innerlijke beelden, het aanvoelen van sferen, dromen ... die kwam en die ging. Het was de

wereld die mij omringde. Ik weet dat ik 's ochtends, bij het opstaan, vaak boven mijn bed uit vloog en op mijn kruin uitkijkend er een spelletje van maakte om precies op het moment dat mijn hand de kamerdeur raakte, weer mijn lichaam in te floepen. Ik kon verdrietig worden van het bezoek van mijn oma, omdat ik niet alleen haar vrolijke woorden hoorde maar ook ineens zo duidelijk het verdriet voelde dat in de relatie tussen haar en mijn moeder zat. Een vreemd meisje was ik. Zo stil. En alleen ik voelde dat men mij nog veel vreemder zou vinden wanneer ik mijn duim uit mijn mond zou halen om te gaan praten.

In mijn tienertijd ben ik me gaan verdiepen in mijn dromen. Het fascineerde me dat mijn nachtelijke dromen me soms ongeziene werkelijkheden over mijn wakende leven wisten te onthullen. Ik verdiepte me in de droomsymbolen en probeerde me zoveel mogelijk mijn dromen te herinneren. In deze periode heb ik ook een aantal dromen gehad die zo'n krachtige indruk op mij maakten dat ze mij het gevoel gaven dat ze mij een verhaal vertelden over het leven dat nog voor mij lag. En over een van deze dromen gaat dit verhaal.

Een grote rol in dit verhaal speelt mijn, voor anderen wellicht soms uitzonderlijke, manier van waarnemen. Een manier van waarnemen, daar ben ik me van bewust, die voor anderen iets onwonderlijks kan hebben. Waarschijnlijk heb ik in

mijn opgroeien en mijn leven veel dingen ervaren die voor de meeste mensen niet gewoon zijn of op een niet zo gebruikelijke manier ervaren zijn. Maar voor mij zijn dromen beelden en voorgevoelens zo'n vanzelfsprekend onderdeel van mijn leven geworden dat ik me nog moeilijk kan voorstellen dat het uitzonderlijk is. En om de waarheid te zeggen, is het dat in mijn ogen ook niet. Dromen, mentale beelden, voorgevoelens ... we hebben ze allemaal. Alleen de mate waarop we er aandacht aan geven, er gehoor aan geven of erop vertrouwen, vertoont grote verschillen.

Eén droom die in ieders onderbewuste lijkt te sluimeren, is het romantische verlangen naar een ultieme, meest complete en voor ons voorbestemde geliefde. In niets anders dan in de liefde is het zo gemakkelijk om verstrikt te raken in dromen en illusies. Illusies over een prachtige, stralende en ideale zielsverwant. De meeste mensen komen mettertijd tot de conclusie dat dit verlangen niet méér dan een droom is en gebaseerd op illusies. Dat het verstandiger is om uit te kijken naar een realistisch partner.

Mijn leven leerde me althans met de jaren mijn romantische verlangen bij te stellen. Al begon iedere relatie stralend en hemelbestormend, na een tijd werd ze met een realistisch tl-licht beschenen, waarin ieder deukje en scheurtje van mijn geliefde zichtbaar was. Mijn liefde bleek niet zo onvoorwaardelijk en

het licht ervan bleek te kunnen doven. Relaties zijn niet makkelijk. En de mijne hadden in de verste verte niets van de droom die ik, net als veel anderen, toch nog ergens stiekem koesterde.

Maar dit verlangen naar liefde, is het een droom? Een fantasie? Of bezit ook deze droom, net als nachtelijke dromen, het vermogen om iets van de ongeziene werkelijkheden van ons leven te onthullen? Mijn interesse in de zeggingskracht van mijn dromen en de interesse in het onderbewuste is iets dat zich in mijn leven door heeft gezet. In het onderbewuste kom je de diepere lagen van jezelf tegen, de inhouden van je innerlijk. Voor mij is het iets dat mij uitdaagt, me vragen doet stellen en antwoorden doet vinden. Een avontuurlijke verkenningstocht, die me ook vragen heeft laten stellen over mijn romantische verlangen naar liefde.

Ik heb dit verhaal niet geschreven om mensen van mijn werkelijkheidszin te overtuigen, maar om te prikkelen. Ik hoop dat de lezer dat wat ik beschrijf door zich heen laat gaan en overdenkt, en gebruikmakend van zijn eigen gevoel of inzicht, zichzelf vragen stelt over de werkelijkheid.

De conclusie is uiteindelijk aan u!

1

Bij het vallen van de avond liep Karmen de kamer van de tweeling binnen en keek naar de contouren van het houten winkeltje in het schemerduister, de auto's en de treintjes op de vloer en de kist waaruit een in het duister niet te onderscheiden grijze massa verkleedkleden pulde. Ze ving een gedachte op die in de kamer ronddwaalde: "Ik wou dat ik hier geboren was." Hoezo?, vroeg ze zich onwillekeurig af. Ze klikte het licht aan en zag een enorme puinhoop. Hoe had je hier geboren willen worden?

"Kom op, jongens, het is tijd om te gaan slapen!" riep ze naar haar twee kleine jongens, die in de badkamer druk liepen te doen over het poetsen van hun tanden en het wassen van hun gezicht.

Vol ongeduld keek ze uit het raam, naar het stille landschap met de daken van de pittoreske huisjes in de glooiing van het duin dat vlak achter haar huis begon. Naar de schemering, naar het sluiten van een deur, de groet van mensen, 'navond' en het gekrijs van vrolijke of ontevreden kinderen. Naar het trage vervliegen van de dagen, in het kustdorp waar ze sinds een jaar of drie woonde.

Ze dacht na, herleidde. Vandaag was ze er niet geweest. Vandaag was ze met haar tweeling naar

het Roots Festival in Amsterdam gereisd om iets van het leven van de stad in zich op te nemen. In het Oosterpark had ze vrienden ontmoet, optredens gezien, gedanst, gegeten en gekeken naar alle kleuren van de regenboog die zich door het park bewogen. In de drukte van de dag had ze naar huis gebeld, naar haar oudste zontje en hem verteld hoe gezellig het was, hoe jammer dat hij niet mee was gegaan. Maar hij wilde liever bij zijn vriendje slapen, met wie hij de hele middag had doorgebracht. Of dat mocht?

In haar huis was die dag een andere tweeling geweest, oudere broers van het vriendje, die hen op kwamen halen. Ze hadden gewacht boven, bedacht Karmen, terwijl Joshua zijn logeerspullen bij elkaar had gezocht. Wat nutteloos hadden ze rondgehangen, een blik in de tweelingkamer geworpen en een van hen had onbestemd gedacht: ik wou dat ik hier geboren was. Een gedachte die voor haar gevoelige en oplettende geest nog door de kamer dwaalde en die ze opgevangen had.

Hij was uiteindelijk op haar bed gaan zitten, dacht Karmen toen ze op haar bed ging zitten, om te wachten. Als je ergens wilde wachten in deze kleine hal waarop drie kamers uitmondde en je niet terecht wilde komen in de chaos van de grote kamer van de tweeling, kwam je vanzelf op haar bed terecht, dat door de beperkte ruimte van haar kamer, niet meer dan een kajuit feitelijk, zowat tot de deuropening reikte.

Karmen was in dit dorp komen wonen om een punt te zetten achter het overspannen leven met haar geliefde. Hoe kwam het dat die liefde ontaard was in een gevecht? Ze was zesentwintig toen de relatie begon maar nooit eerder had ze zichzelf gezien als dat driftige monster, barstend van woede en onbegrip. Zo explosief en gespannen was ze zichzelf vóór de relatie met Seydou niet tegengekomen.

Ze had hem regelmatig de deur gewezen. Of hij was vertrokken, zwierf van vriend naar vriend, van stad naar stad en liet weken niets van zich horen. Ze kaptten elkaars telefoongesprekken af of bekogelden elkaar met verwijten. En ze had hem weer terugontvangen in de schittering van de stroompjes licht die hun leven samen bij tijd en wijle dooraderden. En dan stevenden ze langzaam weer af op het volgende gevecht.

Karmen begreep uiteindelijk dat zij zich alleen hieraan onttrekken kon door weg te gaan. Weg uit zijn leefwereld. Weg uit de hare. Ze was naar het dorp gevlucht, hijgde na van de heftigheid van haar relatie en vroeg zich peinzend af of liefde voor haar bestemd was. Was er in haar zoveel donkerte, die zij eerder niet gezien had, en was wat zij zag zo angstaanjagend dat zij niemand in haar dichte ruimte verdragen kon? Was dat het licht van de liefde? Dat vooral genadeloos de duisternis bescheen?

In wezen waren ze gevallen voor elkaars eigenheid, de drang naar vrijheid en onafhankelijkheid die ze

in elkaar meenden te herkennen. Vrij zijn was wat ze het liefste wilden. En nu was Karmen vrij!

Ze wist nog niet dat haar dat in dit dorp duur zou komen te staan. Ze wandelde er op zonnige dagen rond in een Afrikaanse pagne, die ze erg mooi vond en van Seydou had gekregen, en begon zich na verloop van tijd ongemakkelijk te voelen onder de blikken die haar volgden. Totdat ze beseftte dat je door dit dorp niet in een pagne liep. Net zoals je haar niet peentjesoranje was, maar dat een kastanjebruine grijsdekking volstond. En dat je als het even kon geen vrouw alleen was, met kinderen, maar dat je getrouwd was, een auto had en je zoons op voetbal deed.

Achter de vriendelijke groet van de dorpsbewoners ging een berg argwaan schuil. Karmen kreeg steeds meer het gevoel dat de mensen om haar heen zich in kleine groepjes op veilige afstand van haar schuilhielden.

Haar oudste zoontje, die acht was toen ze er kwamen wonen, ging naar de school aan het eind van de straat. Een verademing was dat voor Karmen geweest! Een paar minuten voordat de lessen begonnen, stapten zij de deur uit en wandelden zij, babbelend met buurtkinderen, naar zijn school. Geen gesjees met fietsen, spullen en kinderzitjes door het drukke verkeer van de stad.

Maar op het schoolplein stonden groepjes vrouwen de nieuwelingen als lome koeien aan te staren. Haar

zoontje was, evenals zichzelf, donkergetint. Iets dat op het schoolplein en in de klas ophef leek te veroorzaken, een mengeling van nieuwsgierigheid en bevreemding, waarvan Karmen zich al jaren niet meer bewust was. Haar huidskleur was van haar afgegleden en versmolten met alle kleuren van de stad. En Joshua was het in zijn korte leven helemaal nooit opgevallen dat er iets als een huidskleur op zijn lijf zat geplakt. Verbijsterd en ongelovig luisterde hij naar de namen die kinderen in de klas hem gaven waarmee hij zichzelf nog nooit verbonden had gezien. Acuut stopte hij met tekenen en zingen, bezigheden die tot dan toe vaak hun huiselijk leven hadden gevuld, in een poging alle aandacht te hebben voor de vreemde wereld waarin die nieuwe regels golden.

Zo was het alsof er al in de eerste weken een tak tussen de spaken van Karmens wielen was gestoken. Ze maakte een salto door de lucht in de eerste euforie een huisje gevonden te hebben in zo'n mooi kustdorp, omringd door bossen en een uitgestrekt duinlandschap, en haar leven dwarrelde uiteen en verzonk samen met de regen in de zompige aarde.

Weg hier, dacht ze. Weg! Maar ze richtte, verlaten door de liefde, gedesillusioneerd en vermoeid stukje bij beetje haar huis in, schilderde muren, sleepte met meubels. Kleur! Ze schilderde het huis in de kleuren van een feestslinger. En ze struinde door de duinen en het bos. Ze genoot van de natuur. Ze liet de zee de onrust van het verleden wegspoelen en werd kalm.

Ze besloot haar zoon van school af te halen toen ze erachter kwam dat er vanuit het dorp een schoolbus reed naar een vrije school in een dorp zo'n twintig kilometer verderop. In Amsterdam was Joshua ook naar de vrije school gegaan en ze vermoedde dat hij zich er beter op zijn gemak zou voelen. Het was vooral Karmen die zich beter op haar gemak begon te voelen.

In de bus reisde een handjevol kinderen die ofwel de lagere ofwel de middelbare vrije school bezochten. Net als Karmen reisden de ouders van de jongste kinderen regelmatig mee om wat rust in de bus te bewaren of betrokken te blijven bij de school. Ze ontmoette ouders die wel met haar spraken. Ze hadden immers iets gemeen: ze kozen voor antroposofisch onderwijs. En ze ontmoette kinderen bij wie haar oranje haar weliswaar opviel maar die durfden te vragen waaróm haar haar oranje was.

Wanneer ze in de bus zat, reisde haar kleine tweeling uiteraard mee, die, zo nieuwsgierig als ze waren, dan eens vóór, dan weer eens achter in de bus, dan naast Karmen, dan naast Joshua en dan naast een ander interessant kind gingen zitten.

In de bus zat ook een andere tweeling, onafscheidelijk, ogenschijnlijk identiek, van een jaar of dertien. De broers van Thom, die al snel een vriendje werd van Joshua. Deze broers zaten altijd naast elkaar.

Het was Karmen opgevallen dat andere ouders hen in één adem benoemden. De een of de ander, ze

wisten het niet, het was hun om het even. Al jaren moesten ze deze jongens kennen. Nog had niemand de moeite genomen hen van elkaar te onderscheiden. Merkwaaardig! Was het zo moeilijk? Karmen besloot haar best te doen. Iedere morgen wanneer zij de bus in stapten, keek ze hun in de ogen, ze luisterde aandachtig wanneer een van de kinderen, die beduidend minder moeite hadden om hen uit elkaar te houden, hen bij de naam noemde. O, dus jij bent Bas en jij bent Daniël, dacht ze dan. Eureka! Om de volgende dag het minieme verschil weer te vergeten. Toch had een van hen iets in zijn ogen dat mettertijd begon te beklippen. En op den duur wist ze, zij het gevoelsmatig, wie wie was, zonder te weten welke naam daarbij paste.

Op een dag, toen ze een aantal jaren ouder waren, een jaar of zestien, stapten ze voor het eerst samen met een meisje de bus in. Ze moest bij hen gelogeed hebben. Gedrieën gingen ze op een bank zitten, het meisje tussen hen in. Drie toch al redelijk uitgegroeide mensen op een tweezitsbank. Alsof ze nog niet hadden uitgemaakt van wie van hun tweeën dit meisje het vriendinnetje was.

In vergelijking met haar eigen tweeling, die ondertussen ook al een paar jaar naar school ging, vond Karmen deze jongens vermakelijk. Haar eigen tweeling had nauwelijks iets symbiotisch. Integendeel, tot grote vermoeienis hadden zij altijd hun best gedaan om allebei een andere kant op te

rennen. Ze weigerden, vanaf het moment dat ze zichzelf in de spiegel herkenden, de setjes kleding die ze soms van familieleden cadeau kregen gelijktijdig te dragen. Een belachelijke vertoning vonden ze, twee mensen die dezelfde kleding droegen.

Wie van jullie zal dit meisje winnen?, vroeg Karmen zich af. Of wie heeft haar voor zich gewonnen en wie weet dat hij haar eigenlijk al verloren heeft, maar wil dat niet erkennen? Hoeveel stil verdriet weerhoudt die erkenning?

Op een andere morgen, niet veel later, zag Karmen dit verdriet scherpomlijnd in de ogen van een van hen. Ze zag dat hij nauwelijks geslapen had. Ze zag dat hij die nacht het verdriet had gevoeld van iemand te houden die nóóit, nóóit van hem houden zou. Zijn verdriet leek zo groot dat hij het liefst met alle andere onbeduidende dingen in de aarde verzonken was.

Ze kreeg medelijden met hem, keek hem nogmaals in de ogen en wist ineens wie hij was. Ze dacht: Bas ... lieve jongen! Maak je geen zorgen! Je bent een cadeautje voor de mensen om je heen. Als zij niet van je houdt, komen er vast nog horden meisjes, vrouwen en misschien mannen die van je gaan houden!

Ze wist niet of haar verdwaalde gedachten hem troostten. Maar vanaf dat moment wist ze wel wie hij was. Het was Bas die zijn gedachten door de kamer van de tweeling had laten dwalen.

Ze strekte zich uit over het bed, haar benen over de rand bungelend, en kreeg het gevoel dat de jongen